

Herberg de Wildeman, deel 2

van timmermanswinkel tot snoepwinkel

Inleiding

In deel 2 volgen we in aansluiting op deel 1 de geschiedenis van de voormalige herberg de Wildeman in de ontwikkeling van timmermanswinkel tot snoepwinkel. In deel 1 lasen we dat de herberg in 1745 een timmermanswinkel werd. Cornelis Dashorst was toen de eigenaar. We volgen de geschiedenis van het pand en zijn bijgebouwen tot het heden.

De timmermanswinkel

Cornelis Dashorst was naast zijn werkzaamheden als timmermansbaas ook schepen in het bestuur van Velsen. Zijn bezit werd omschreven als een huis, stalling, schuur, hooiberg, werf, erf en tuin. De voormalige herberg was omgevormd tot een timmermanswinkel. Hieruit leiden we af dat naast het timmerwerk in de panden ook het boerenbedrijf werd uitgeoefend. Het geheel was belast met een erfpacht van 10 stuivers per jaar die betaald moest worden aan het Elisabethgasthuis in Haarlem. Een deel van het perceel werd verhuurd aan Arij Borst. Ten zuiden van het pand liep de Breroselaan (nu de Vlugthovenstraat) en ten oosten liep de Heerenweg (nu de Hoofdstraat). In 1767 werd binnen het perceel waar de panden stonden een nieuw huisje getimmerd. Dit huisje is nu een deel van het rijtje woningen Vlugthovenstraat 14 t/m 18. Cornelis was ook eigenaar van een huis naast de herberg de Weijman die stond op de hoek van de huidige Wustelaan en de Hoofdstraat.

Cornelis hield de timmermanswinkel met de bijgebouwen in bezit tot 1769. In dat jaar verkocht hij het geheel voor 2500 gulden aan Nicolaas de Wit. Nicolaas was ook timmermansbaas en woonde in Santpoort. Nicolaas breide in 1768 het geheel uit met een nieuw getimmerte bestaande uit een loods en een schuur. In 1772 liet hij twee nieuwe huisjes timmeren benoorden de Breroselaan (nu de Vlugthovenstraat) naast het huisje dat in 1767 was gebouwd. Tezamen vormen zij nu het voornoemde rijtje woningen Vlugthovenstraat 14 t/m 18. De drie huisjes werden in 1803 aangekocht door de Rooms Katholieke armenvaders van Velsen.

Vlugthovenstraat 14-16. Foto J. Morren 2019.

Dit was een in 1739 ingesteld burgerlijk armbestuur. Die richtte de huisjes in als Rooms Katholieke armenhuisjes, waar jonge wezen onderwijs kregen en waar volwassen bedeeden konden wonen en moesten werken voor de kost. In 1903 is er een gedeelte aangebouwd en werd geheel opnieuw ingedeeld tot vijf woningen. Na sterk verval werden de huisjes in 1975 herbouwd en werd de rij huisjes weer ingedeeld tot drie woningen. De huisjes zijn nu een gemeentelijk monument.

Nicolaas verkocht het huis met de timmermanswinkel, met het erf, de werf, de tuin en de loods met de schuren in 1787 aan Jacob Wageman en Hendrik Koene. De hooiberg werd niet meer genoemd, die zal plaatsgemaakt hebben voor de bouw van de voornoemde huisjes. Nog altijd was het geheel belast met een erfpacht van 10 stuivers die betaald moest worden aan het Elisabethgasthuis. De twee kopers betaalde 2500 gulden voor het geheel. De nieuw getimmerde huisjes waren niet bij de koop inbegrepen.

Jacob Wageman en Hendrik Koene waren beide timmermansbaas en woonde in Santpoort. In 1794 verkochten zij het geheel door aan Jan Hoogeboom, ook een timmermansbaas die in Santpoort was komen wonen. Uitgezonderd van de verkoop waren de vaste schaar, en draaibank en de overige gereedschappen die eigendom waren van Jacob de Vries. Jacob was gaarder bij de *Gemeenelands Middelen* en woonde in Santpoort. Hij inde de belastingen voor deze dienst. Mogelijk had Jacob zijn belastingen niet betaald en diende gereedschap als onderpand tot dat hij de belasting had voldaan. Jan betaalde voor het geheel 4000 gulden.

Jan Hoogeboom hield het bedrijf niet lang in bezit, in 1801 verkocht hij dit aan Frederik van der Wensch. De koper was ook timmermansbaas en woonde in Santpoort. Frederik betaalde 2000 gulden voor het bedrijf. Frederik was getrouwd met Lucia van der Lely. Zover bekend kregen zij elf kinderen. Frederik werd in 1818 getroffen door het overlijden van zijn vrouw, zij werd 36 jaar oud. Frederik zelf overleed op relatief jonge leeftijd in 1820, hij werd 52 jaar oud. De nog minderjarige kinderen werden onder voogdijschap geplaatst. De aangestelde voogden waren de wagenmaker Pieter Cats, de timmerman Rijnier Bruggenbos en de smidsbaas Jan van Zutphen. Zij verkochten namens de minderjarige kinderen, tevens de erfgenamen, het bezit van hun vader in 1821. Het huis met de timmer en houtschuren, het erf, de werf en de tuin (nu Hoofdstraat 198 t/m 202) voor 2880 gulden aan Johannes Oudshoorn. Johannes was timmerman en molenmaker en woonde in Warmond. Het winkelhuis met de schuur en het erf (nu Hoofdstraat 196) werd voor 1100 gulden verkocht aan Dirk Bruijning die woonde in Amsterdam. Een stukje teelgrond dat deel had uitgemaakt van de voormalige hofstede Velselhoofd dat lag achter het dorp Santpoort werd voor 120 gulden verkocht aan Christian Maurits Willems, een schoenmaker die woonde in Bloemendaal. Aan diverse personen werd het gereedschap en de opgeslagen materialen verkocht voor 405 gulden en 68 cent. Hieronder was een draaibank, een kozijn en zonnenschermen en tal van andere bouwmaterialen. In gedrukte verkoop brochure wordt veel duidelijk over de verkochte percelen. Het zuidelijk deel, nu Hoofdstraat nr. 198 t/m 202, wordt beschreven als No. 1. Een hegt/ sterk en weldoortimmerd huis met deszelf timmermanswinkel, groote schuur, tuin en erve. Gequoteerd no. 100/ bestaande de huizing uit drie vertrekken en een keuken, met de nodige stookplaatzen, bedsteden en verdere gemakken voorzien/ ter zijde aan dezelve huizinge de roijale timmermans winkel, daar achter een groote timmerwerf met daar opstaande ruime hout loots, ter zijde een tuin, met diverse vrugtbomen beplant.

Het noordelijk deel, nu Hoofdstraat nr. 196, wordt beschreven als *No. 2. Een hegt/ sterk en weldoortimmert winkelhuis en erve, gequoteerd no. 100, voorzien van een gang, ter eener zijde een groot winkelvertrek, ter ander zijde een opkamer, waar onder een verwulfd kelder, en verdere gemakken voorzien/ ten einde de gang een plaats met een schuur, waarin almede een verwulfd kelder, alles staande en gelegen anner den anderen/ aan de Nieuwe straatweg in de Zantpoort, gemeente Velsen.*

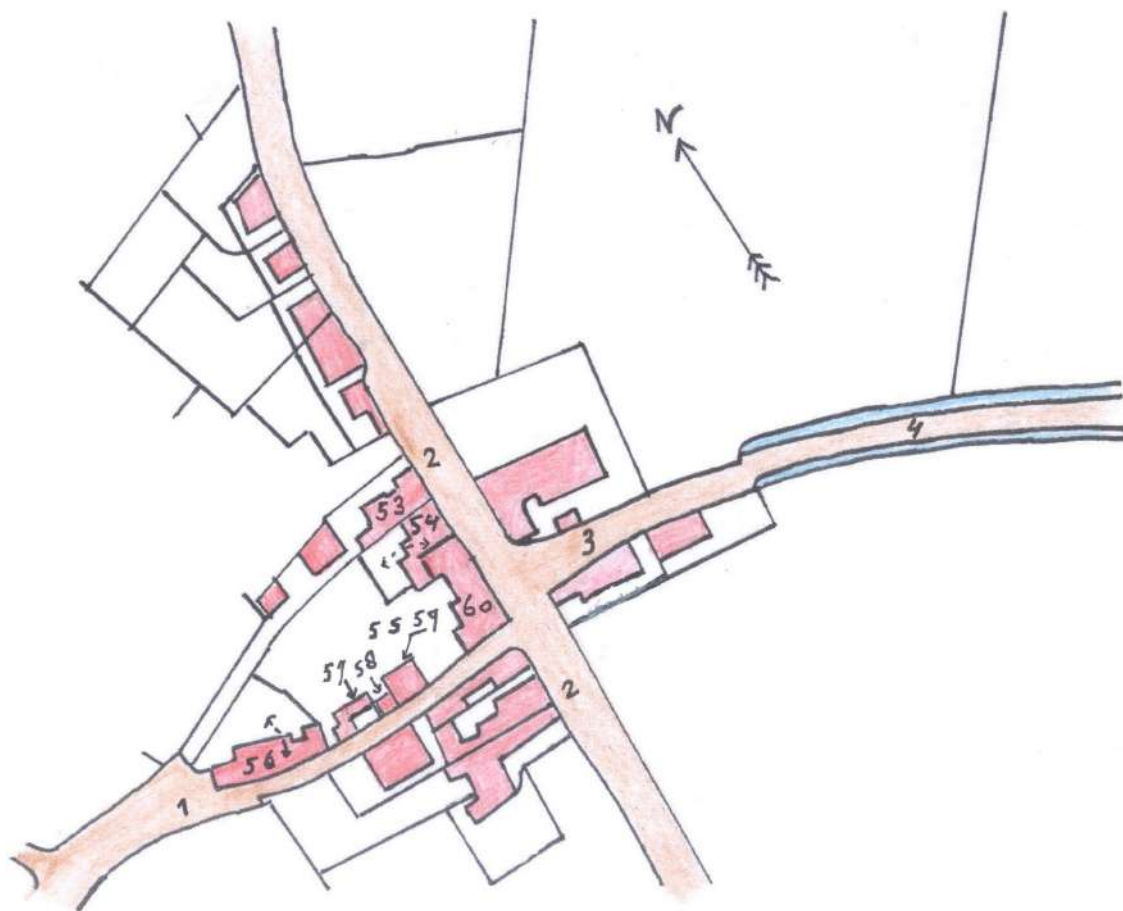
Uit de beschrijving van het winkelhuis is de huidige nog bestaande indeling te herkennen. Wat opvalt is dat de verwulfd of gewelfde kelder werd genoemd, maar niet de kelder met het balkenplafond die zich nu nog onder de opkamer bevindt. Wanneer dit kelder gedeelte was aangebracht is niet bekend. In de kadastrale registers wordt geen vermelding gemaakt van een verbouwing in dit deel van de voormalige Wildeman. De gang en het winkelgedeelte en de opkamer zijn nog steeds aanwezig. Ook lezen we dat de naam van de Heerenweg veranderd is in Nieuwe straatweg. Dit werd veroorzaakt door het bestraten van de Heerenweg in de Franse tijd.

In de brochure werd vermeld dat de beide percelen 1 en 2 eerst afzonderlijk werden geveild en afgeslagen, en daarna met elkaar werden gepresenteerd.

Het stukje teelgrond werd in de brochure hetzelfde omschreven als in de hand geschreven notariële akte.

Johannes verhuisde naar Santpoort en zette het timmermansbedrijf voort. Dirk Bruijning was maar kort eigenaar van het winkelhuis met de schuur en het erf, nu Hoofdstraat 196. Hierop wordt teruggekomen. Johannes was getrouwd met Margaretha de Graaf. In de tijd dat zij in Santpoort woonde kregen zij twee kinderen, Cornelis Johannes in 1823 en Arend in 1824. Joannes keerde in 1825 weer terug naar Warmond waar het echtpaar nog acht kinderen kreeg. Hij verkocht in 1825 zijn bezit in Santpoort voor 2500 gulden aan Pieter Handgraaf. Bij de verkoop was inbegrepen een hoekje grond waarop een brandspuithuisje was gebouwd. Dit huisje was gebouwd in 1762. Het huisje behoorde toe aan de gemeente Velsen en voor de huur van de grond werd door de gemeente 7 gulden per jaar betaald. De eigenaar moest gedogen dat de slangen van de brandspuit gedroogt mochten worden op de werf van dit perceel of langs de schuur van het timmerbedrijf. Dit brandspuithuisje is in de tweede helft van de 19^e eeuw vervangen door nieuwbouw dat tot 1957 in gebruik gebleven voor de stalling van een brandspuit. Het huisje staat nog steeds op de hoek van de Vlugthovenstraat en de Kerkweg.7

Pieter Handgraaf was timmermansbaas en woonde in Santpoort. De aankoop van de van de grond en de gebouwen moest hij grotendeel financieren met een lening. Hij leende bij Jan Bondt uit Amsterdam een bedrag van 1600 gulden waarbij het huis, de timmerman en houtschuur, het erf, de werf en de tuin als onderpand diende. Jan Bondt was geen onbekende in Santpoort, hij was eigenaar van het buiten Vlugthoven dat nog steeds te vinden is aan de Hoofdstraat in Santpoort. In 1832 wordt het bedrijf met de woning van Pieter weergegeven op de eerste kadastrale kaart. Het wordt dan weergegeven onder sectie F en perceel nummer 54 huis en erf, 55 tuin, 58 erf en opstal, 59 schuur en 60 huis en werkplaats. Op perceel 53 staat het huis van de bakker Hendrik van den Berg, nu Hoofdstraat 194. Op perceel 57 staat het huis van Jacobus van Buggenum en op perceel 56 staan de huisjes nu Vlugthovenstraat 14 t/m 18. Het vreemde is dat perceel 54, nu Hoofdstraat 196, dan al in bezit is van Christina Cornelia Kip. Hoe zij het in kreeg is niet duidelijk. We moeten er van uitgaan dat de vermelding dat perceel 54 (nu huisnummer 196) in bezit was van Pieter Handgraaf een fout was in de kadastrale registratie. Transportakten geven duidelijk aan dat het huidige nr. 196 toen al in bezit was van Christina Cornelia Kip. Hierop wordt teruggekomen in het hoofdstuk over nr. 196.

De voormalige herberg De Wildeman en zijn omgeving in 1832. 1 is de Brederoselaan nu Vlugthovenstraat. 2 is de Nieuwe Straatweg nu de Hoofdstraat. 3 is de Westlaan, nu Huis ten Biltstraat. 4 is de Westlaan. J. Morren, naar het minuutplan door F.J. Nautz.

In 1846 breide Pieter zijn bezit uit door de aankoop van het huis uit de nalatenschap van de intussen Jacobus van Buggenum voor 300 gulden. Het gaat hier om het huis sectie F perceel nr. 57. Pieter was gehuwd met Johanna Maria Huijboom. Voor zover bekend kregen zij twee zonen. Zij werden beide timmerman en zullen in het bedrijf van hun vader meegewerkt hebben. In 1858 werd Pieter getroffen door het overlijden van echtgenote Johanna Maria. Zelf overleed hij in 1871 op 79-jarige leeftijd. Zijn twee zonen hadden schijnbaar geen interesse om het bedrijf voort te zetten. Zij verkopen als erfgenamen van hun vader het bezit aan Bernardus Henricus Krabbe voor 6650 gulden. Het geheel bestaat dan uit een huis met daaraan een timmermanswinkel, schuur en bergplaatsen voor hout, een werf, erf, tuin en een stukje grond waarop het brandspuithuisje staat. En het huis aan de huidige Vlugthovenstraat. Het vreemde is dat het tweede huis aan de huidige Vlugthovenstraat niet wordt genoemd terwijl in de kadastrale leggers wordt vermeld dat er ook een tweede huis werd verkocht aan Bernardus Hendrikus Krabbe. Wanneer dit huis in bezit was gekomen van de verkoper is niet bekend, maar in ieder geval na 1832.8

De broers van Bernardus Henricus Krabbe, Hendricus Carolus Krabbe en Johannes Engelbertus komen ook wonen in Santpoort. Zij zijn beide timmerman en zullen meewerken in het bedrijf van Bernardus Hendricus. In 1872 en 1873 liet Bernardus Hendricus de voormalige Wildeman en de panden aan de huidige Vlugthovenstraat verbouwen. Bij de voormalige Wildeman werden voornamelijk aan de achterzijde verbouwingen uitgevoerd. Aan de huidige Vlugthoven straat werden de twee huizen verbouwd tot drie huizen en werd de schuur verkleind. De drie huizen kregen de perceel nummers 1129, 1130 en 1132. In 1880 liet hij nog verbeteringen aan brengen aan de voormalige Wildeman en de schuur aan de Brederoodseweg.

Bernardus Hendricus overleed ongehuwd in 1891 op 55-jarige leeftijd. Zijn 53 jaar oude broer Johannes Engelbertus was en van de aangevers van het overlijden. Zij bezit gaat in erve over naar zijn broer Henricus Carolus. Henricus Carolus liet in 1900 de schuur verbouwen tot een stal, hooischuur en bergplaats. Mogelijk gaat hij bij het vervoer van bouwmaterialen gebruikmaken van een paard met wagen. De hooischuur zal gebruikt worden voor de opslag van het voer voor het paard. Bij de voormalige Wildeman is sprake van een herbouw, dit zal een aanzienlijke verandering aan het pand hebben gegeven.9

Henricus Carolus verkocht in 1904 zijn bezit aan Mevrouw Wilhelmina Krabbe. Het is niet bekend hoe de familierelatie is met de beide broers. Mogelijk is het een dochter van Henricus Carolus of Johannes Hendrikus. Zij heeft geen beroep en woonde in Santpoort. Het geheel werd omschreven als een woonhuis met erf en tuin aan de Rijksstraatweg, een timmermanswerkplaats, een houtbergplaats, erf, tuin en aanhorigheden. De huidige Vlugthovenstraat heeft dan de naam Noorder Dorpstraat. Hier stonden op een stuk grond een paardenstal en drie woningen. Kadastraal bekend als sectie F met de perceel nummers 1129, 1130, 1131, 1822 en 1823. Op dit stuk grond was door de koopster voor haar eigen rekening en met toestemming van de verkoper een gebouw gesticht. Wat zij daar heeft laten bouwen wordt niet duidelijk uit deze omschrijving. Zij betaalde voor het geheel 2500 gulden. In 1905 brengt zij de nodige veranderingen aan op de percelen. De stal, hooischuur en de houtbergplaats werden gesloopt, op deze plaats werden 4 huizen gebouwd, nu Vlugthovenstraat 2, 4, 6 en 8.

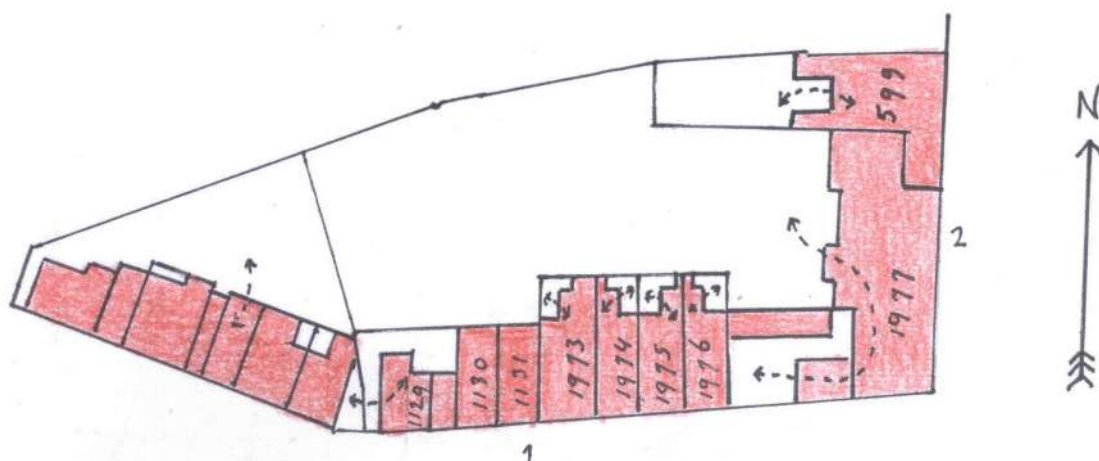

Vlugthovenstraat 2 t/m 8.
Foto J. Morren 2019.

In de beschrijving van de monumentencommissie van Velsen wordt vermeld dat de vier huizen zijn gebouwd door Henricus Carolus in 1904, maar volgens de vermeldingen in de kadastrale leggers is dit niet juist, en is dit gebeurd in opdracht van Wilhelmina. Tegen de voormalige Wildeman liet zij een waranda bouwen. Om dit alles te financieren heeft zij een lening afgesloten van 11.000 gulden. Maar in 1908 werd het duidelijk dat zij die niet meer kon aflossen. Al haar bezit in Santpoort wordt door de bank waar zij de lening afsloot openbaar verkocht.

- 1 Het gaat het om een deel van de voormalige Wildeman, omschreven als een herenhuis met waranda erf en tuin, het noordelijk deel van perceel 1977 (later Hoofdstraat 198).
- 2 Het zuidelijk deel van de voormalige Wildeman, omschreven als een werkplaats met woning, schuren, erf en aanhorigheden, het zuidelijk deel van perceel 1977 (later Hoofdstraat 200 en 202).
- 3 Een huis met erf aan de Noorderdorpstraat, perceel 1976.
- 4 Een huis met erf aan de Noorderdorpstraat, perceel 1975.
- 5 Een huis met erf aan de Noorderdorpstraat, perceel 1974.
- 6 Een huis met erf aan de Noorderdorpstraat, perceel 1973.
- 7 Een huis met daarin drie woningen met voortuintje en tuin, perceel 1130 en 1131.
- 8 Een huis met bergplaats, erf, poort en tuin aan de Noorderdorpstraat, perceel 1129.

Een aantal van deze percelen zijn verhuurd. De percelen 1 en 2 werden verkocht aan Dirk Nol, een melkslijter die woonde in Santpoort voor 5100 gulden. De overige percelen worden verkocht aan andere personen, hierop wordt verder niet ingegaan.

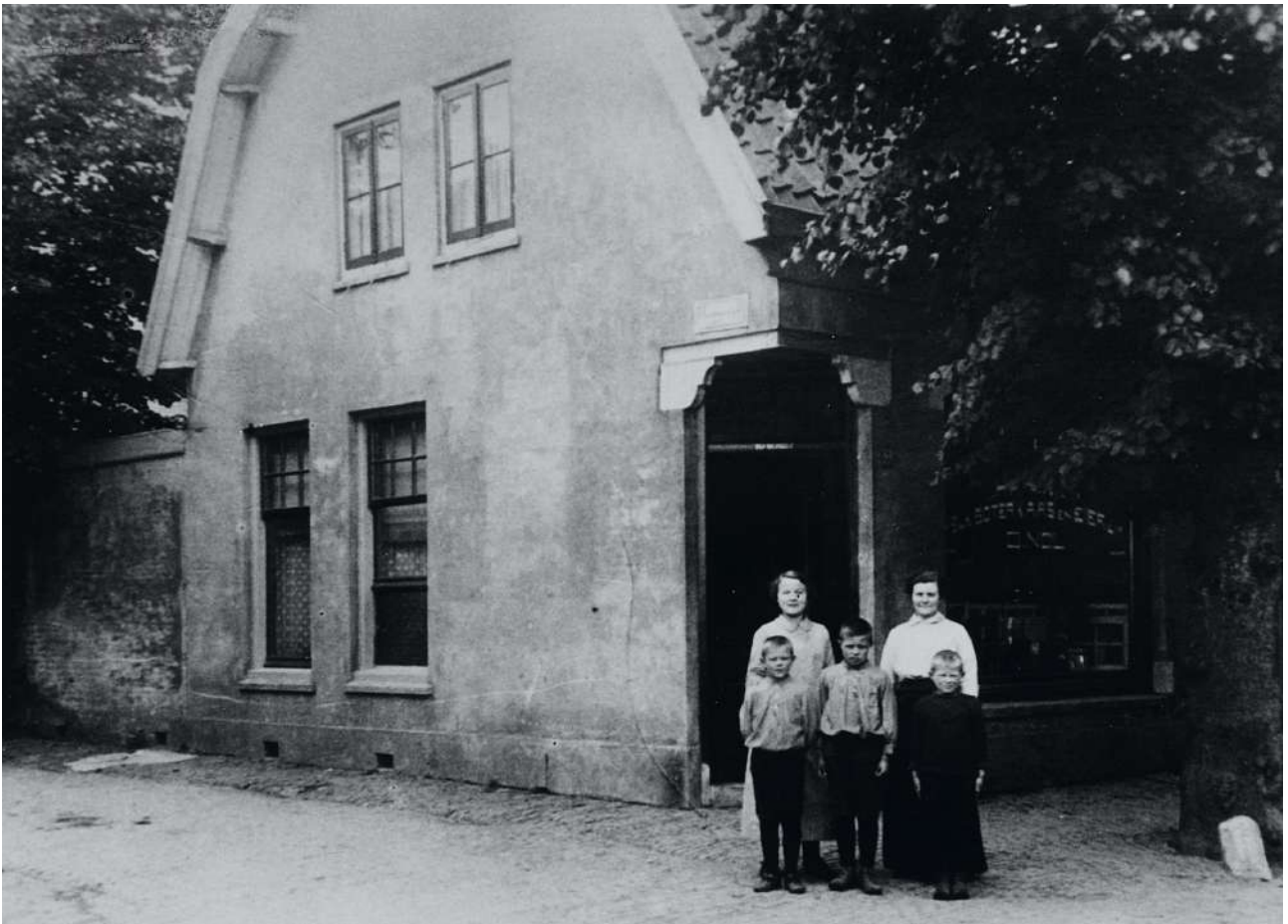

De voormalige Wildeman met de bijbehorende bezittingen langs de huidige Vlugthovenstraat in 1908. De percelen 1973 t/m 1976 zijn de woningen aan huidige Vlugthovenstraat 2 t/m 8. Perceel 1977 zijn de huidige Hoofdstraat 198 t/m 202. Perceel 599 is de huidige Hoofdstraat 196, dan in bezit van Christina Cornelia Debora Helming. 1 Is de Noorderdorpstraat, nu Vlugthovenstraat. 2 Is de Nieuwe Straatweg, nu de Hoofdstraat. J. Morren, naar de kadastrale hulpkarten uit 1905, Noord-Hollands Archief, Haarlem.

Zuivel en kruidenierswinkel

Dirk Nol was in 1905 te Assendelft gerouwd met Neltje of Neeltje Kleijn. Hij was toen een koopman. Voor zover bekend kregen zij drie kinderen, Jan in 1907, Cornelis in 1908 en Jacob in 1910. In 1908 liet hij het pand aan de zuidzijde naar achteren uitbreiden. Het pand werd daarna omschreven als drie huizen. In 1912 volgde er nog een uitbreiding, langs de Noorderdorpstraat werd er een schuur gebouwd en werd de zuidelijke uitbreiding uit 1908 aan de achterzijde van het pand afgebroken. In het zuidelijkdeel werd een zuivelwinkel gevestigd.

Een deel van de Wildeman, later Hoofdstraat 198, verkocht Dirk in 1919 aan Willem Johannes Godhelp. Hierop wordt teruggekomen.

Het zuidelijk deel van de voormalige herberg De Wildeman in 1915. Hierin was toen Dirk Nol gevestigd met zijn zuivelwinkel. Voorste rij van links naar rechts, Cornelis, Jan en Jacob Nol. Achter links de hulp en rechts Neeltje Kleijn. Foto Noord-Hollands Archief, Haarlem, de Beeldbank.

In 1920 verkocht Dirk het deel van de voormalige Wildeman, later Hoofdstraat 200, aan zijn broer Jan Nol voor 4000 gulden. Het deel werd verkocht met het recht van overpad door de bestaande poort, naar en van de Middendorpstraat. Hier werd de naam van de straat verkeerd vermeld, het moet de Noorderdorpstraat zijn. De Middendorpstraat lag ten noorden van de Weijman. De percelen stonden toen bekend als nr. 2591 en 2592. Jan Nol trouwde in 1920 met Suzanna Johanna Middelkoop. We mogen aannemen dat Dirk het pand aan zijn broer verkocht om hem aan een woning te helpen. Jan was koetsier, maar hij veranderde van beroep en werd beambte bij het Provinciaal Ziekenhuis Meer en Berg in Bloemendaal. Hij verkocht het deel in 1924 weer terug aan zijn broer Dirk voor 4250 gulden. Hij zal een andere woning gekregen hebben. In 1930 woonde Jan aan de toenmalige Hoofdstraat 392. Dirk was toen Melkhandelaar en kruidenier.

Dirk verbouwde in 1924 het gehele deel van de voormalige Wildeman dat hij nog in bezit had. Wat er veranderd werd is niet duidelijk, mogelijk werd er toen ook kruidenierswinkel in zuidelijk deel van het pand gevestigd. In 1932 werd er een stukje grond aan de zijde van de Straatweg verkocht aan de gemeente Velsen wat ingericht werd als trottoir. Dirk dreef zijn zaak tot 1937 en werd voortgezet door zijn zonen Jacob en Cornelis. In 1948 verkocht hij het pand aan zijn zoon Jacob Nol, van beroep kruidenier. Jacob betaalde voor het pand, omschreven als een woon- winkelhuis, pakhuis, schuur erf en grond, 10.000 gulden. Cornelis verhuisde later naar de Annemonestraat waar hij een zuivel winkel opende. De winkel aan de Hoofdstraat werd enkel een kruidenierszaak. Jacob was in 1937 op 26-jarige leeftijd getrouwd met de 23 jaar oude Elisabeth Dol. Zij kregen kinderen, waaronder Maja. In tussen was de naam Straatweg veranderd in Hoofdstraat, we gaan nu de gedeelten van de voormalige Wildeman volgen via het huisnummer. Het deel dat Jacob in bezit had kreeg aanvankelijk huisnummer 450. Rond 1930 werd dit gewijzigd in huisnummer 170.

Profiteert van deze
Kwartjes Reclame !

3 pond Tafelrijst	5 pakken Zeepoeder	half pond Klaver Vier
2 pond Javarijst	7 pakken Bleekpoeder	half pond Ovalettes
2 1/2 pond Havermouth	9 rollen Closetpapier	half p. Dessertblokjes
2 pond Tarwe Ories		half pond Pepermunt
3 pond Rijst Ories	2 pond Zout	half pond Haverstroo-
4 pakjes Maizena	2 pond Soda	pastilles
2 pakjes Custard	1 pond Zeep	1 pond Toffee's
3 pond bruine Boonen	1 p. Zeepoeder	1 pond Br. Kermis
3 pond Spliterwten		5 gevulde Koeken
2 pond Capucijnders	6 rollen Closetpapier	5 Spritsen
2 pond Kogel Boonen	5 pakken Lucifers	10 Cakes
2 pond Wortelerwten	1 pond Zeepvlokken	3 ons Framb. Hagelsl.
1 pond Kievits Boonen	3 st. Karnemelkzeep	1 pond Choc. Hagelsl.
	5 bl. Schuurpoeder	1 pot Jam
3 pond Zeep	1 groote pot Was	1 groote Koek
8 stukk. Huishoudezeep	half pond Rumboonen	7 Kwatta Reepen
		3 pak Vijgen

25 ct

Extra Reclame. Alleen VRIJDAG en ZATERDAG.
 DELMONTE KOFFIE (vacuum verpakt) van 69 ct voor **65 ct** per blik
 DOOSJES HUIDCREAM BADZEEP van 25 voor **21 ct**

Spaart onze Cassabons. Geven recht op 2 pCt Kortling.
Jac. Nol, Hoofdstraat 172, Santpoort

Reclame in het Weekblad Huis aan Huis van 28 januari 1938 door Jacob Nol. Noord Hollands Archief, Krantenviewer.

Jacob liet in 1954 achter nummer 454 een schuur bijbouwen. Hij dreef de kruidenierswinkel tot 1985, toen stopte hij en werd het winkelgedeelte, later Hoofdstraat 202, verhuurd. Eerst was er een bloemenwinkel gevestigd, daarna een fysiotherapie en uiteindelijk de firma Hop die aan de overzijde een manufacturenwinkel had. In het gehuurde winkeldeel gingen zij over tot de verkoop van vrijetijdskleding. Nu is hier gevestigd de boetiek Hopp & Co Nels.

De achterzijde van de voormalige herberg De Wildeman in 1988. Foto Noord-Hollands Archief, Haarlem, de Beeldbank.

Het woningdeel van nr. 172 is altijd een woning gebleven voor de familie Nol. In 1980 verkocht Jacob Nol de panden met huisnummer 172 aan zijn dochter Maja. Jacob overleed in 2001. Tussen 1959 en 1962 werd de Hoofdstraat op nieuw vernummerd, Hoofdstraat 172 kreeg toen de huisnummers 200 en 202. Maja was getrouwd met Jan Visbeen en woont nog steeds op huisnummer 200.

Hoofdstraat 450, nu 198

Zoals eerder vermeld werd het deel dat nu huisnummer 198 heeft, in 1919 verkocht aan Willem Johannes Godhelp. Van beroep was hij tuinman bij het Provinciaal Ziekenhuis Meer en Berg en woonde aan de Brederoodeseweg 1. Het deel werd bij de verkoop omschreven als de noordelijkste woning van de drie woningen, met een erf en tuin. Het adres was toen Rijksstraatweg 75. Later werd dit huisnummer 450 dat weer later nummer 170 kreeg. Hij betaalde 4000 gulden voor de woning. Hij was in 1915 op 29-jarige leeftijd getrouwd met de 29 jaar oude Neeltje Hoekstra. Zij verhuisde van de Brederoodeseweg naar de Hoofdstraat. In 1934 verkocht hij ook een stukje grond aan de gemeente Velsen dat ingericht werd als trottoir aan de zijde van de Straatweg. In 1939 kreeg zijn zoon Joop te maken met een ongeval dat voor zijn verdere leven gevolgen zou hebben. In de IJmuider Courant van 12-5-1939 werd het volgende vermeld;

Een brandje. Maar twee mensen kregen brandwonden. Gisteravond werd de hulp van de brandweer ingeroepen voor een brand, die ontstaan zou zijn bij den rijwielhandelaar den heer Visser aan het kerkpad. Toen de brandweer arriveerde bleek haar hulp niet nodig, wel echter die van een geneesheer. Wat was het geval? Van een in gebruik zijnde benzinelamp vloog een dop af. De benzine spoot uit de lamp in de richting van den heer Visser en een bij hem stand jongmensch, een zoon van den heer Godhelp, waardoor beiden brandwonden opliepen. Die van den jongen G. waren zoo ernstig, dat Dr. A. de Groot, wiens hulp was ingeroepen, overbrenging naar St. Johannes de Deo nodig achtte. De heer Visser kon aan zijn arm verbonden worden te zijn huiswaarts keren.

Voor Joop liep het ernstig af, hij kreeg lelijke brandwonden in zijn gezicht en bleef zijn leven lang gehandicapt. Hij bleef nog lang bij zijn ouders inwonen die hem tot op hogere leeftijd bleven verzorgen. Rond 1930 werd de huisnummering langs de Hoofdstraat herzien.

Willem Johannes hield nr. 170 in bezit tot 1934, toen verkocht hij dit aan Jan Wezelman, een installateur die woonde aan de Molenveldlaan 31 in Santpoort. Hij was gehuwd met Hendrika Maria Doedes, dit was zijn tweede huwelijk, het eerste was ontbonden door scheiding. In 1959 had hij een technisch bureau aan de Rijksweg 308 in een houtengebouwde. Zijn bedrijf was uitgegroeid uit tot een bedrijf voor reparatie en verkoop van televisie, radio, wasmachines en stofzuigers. In 1959 verhuisde hij met zijn zaak naar een nieuwe showroom aan de Hoofdstraat 121. Zelf woonde hij niet in het pand Hoofdstraat 170 maar verhuurde dit aan Juriaan Fontijn. Hij was volgens het kadaster getrouwd met Sonja Reini Diepgrond maar volgens een andere bron met Rieka van Asselt. In 1963 verkocht Jan Hoofdstraat 170 aan zijn huurder Juriaan.

Mededeling.

Teneinde misverstanden te voorkomen, delen wij onze geachte cliënten mede, dat de Heer **M. H. Pardoën**, niet meer in onze dienst is. Vanaf 1 Augustus zal als onze verkoper optreden de Heer **S. Chr. Niewenhuis**. Wij hopen U voortaan een nog meer prettige en vlotte bediening te mogen bieden.

TECHNISCH BUREAU
WEZELMAN

Thans nog: RIJKSWEG 308 — TELEF. 7957
BINNENKORT: HOOFDSTRAAT 121

Televisie - Radio - Wasmachines - Stofzuigers

De zaak met de meeste service

Mededeling en reclame van Technisch bureau Wezelman in het Weekblad Huis aan Huis van 7 augustus 1959. Noord Hollands Archief, de Krantenvierwer.

Juriaan Fontijn kocht het woonhuis met schuur en grond voor 8750 gulden. Hij was beambte bij het Gemeenschappelijk Administratie kantoor in Haarlem.

Na zijn overlijden verkochten zijn erven nr. 170 in 2012, dat intussen was omgenummerd naar nummer 198, aan A.H. van Staden die getrouwd is Catharina Cornelia Nanne voor 240.000 euro. Zij wonen nog steeds in het pand.

Het noordelijkdeel, Hoofdstraat 252, nu 196

In 1829 is het noordelijk deel, met het huidige huisnummer 196 in bezit van Christina Cornelia Kip. Zij kreeg dit in bezit in 1822, dus Dirk Bruijning heeft het pand maar een jaar in bezit gehad. Christina Cornelia woonde in Den Haag. In 1829 verkocht zij het pand aan Aletta Wilhelmina Helmig die woonde in Santpoort voor 600 gulden. In het oosten lag de Straatweg, in het noorden het bezit van bakker Hendrik van den Berg en in het zuiden het bezit van Pieter Handgraaf. Hieruit is af te leiden dat het om het huidig huisnummer 196 gaat. De verkoop vond plaats voor een notaris in Amsterdam, helaas is de akte niet te achterhalen. Alette Wilhelmina was in 1835 te Amsterdam op 27-jarige leeftijd getrouwd met de 25 jaar oude Frans Tieman. Hij was korendrager. Zij werd vermeld als dienstbaar, dit zal inhouden dat ze in de huishoudelijk sector werkte. Maar later werd ze vermeld als winkelierster. In de kadastrale leggers wordt vermeld dat in 1845 een hermeting van het perceel plaats vindt waarna het perceel nummer werd gewijzigd in 599.

In 1844 schenkt zij het pand aan haar nicht Christina Cornelia Debora Helmig als beloning voor haar trouwe diensten. De schenking vond plaats onder de voorwaarde dat haar nicht haar leven lang het vruchtgebruik voor zichzelf behoud. Christina Cornelia Debora zal als winkelierster in dienst geweest zijn van Aletta Wilhelmina.

Christina Cornelia Debora was op 32-jarige leeftijd in Velsen getrouwd met de 33 jaar oude Jan of Johannes Bremerkamp. Hij was een werkman en zij was net als zuster dienstbaar. In 1837 werd Christina Cornelia Debora na een kortstondig huwelijk getroffen door het overlijden van haar man. In 1844 hertrouwt zij met de 29 jaar oude Daniël Augustinus Agaat. Van beroep was hij Winkelier. Christina Cornelia Debora overleed in 1872 en haar tweede man in 1873.

Het pand ging in erve over naar haar kinderen uit haar eerste huwelijk. In 1884 verkochten zij het pand aan Petrus of Pieter Crammer, een broodbakker uit Beverwijk. Hij betaalde 2202 gulden voor het pand. Hij was op 33-jarige leeftijd te Beverwijk in 1878 getrouwd met de 33 jaar oude Helena Maria Hunckulens. Zij bleven in Beverwijk wonen waar zij de broodbakkerszaak voortzetten. Mogelijk hadden ze in het noordelijkdeel een dependance van een zaak in Beverwijk.

Ze hielden het pand tot 1926 in bezit, toen verkochten zij dit aan Catharina of Anna Catharina van Sambeek voor 4500 gulden. Het pand had toen als adres Rijksstraatweg 77. In 1933 verkocht zij een strook grond voor het pand aan de gemeente Velsen ten behoeve van de aanleg van een trottoir. Op 53-jarige leeftijd trouwde zij in 1934 met de 51 jaar oude Adrianus Galema, hij was van beroep kantoorbediende. Zij verhuurde het pand aan haar broer Jacobus Cornelis van Sambeek. Van beroep was hij schoenmaker en hij was getrouwd met Jansje Meijer. Rond 1930 had het pand het huisnummer 168. Rond 1935 werd vermeld dat hij hier een elektrische schoenmakerij dreef.

Reclame van de schoenmaker van Sambeek in 1935. Noord Hollands Archief, Kranten viewer, Weekblad Huis aan huis 4-1-1935.

Hij was lid van de Hervormde Evangelisatie vereniging. Volgens een artikel in de IJmuider Courant werd er in de negentiende eeuw *geen rechtzinnige predikant gehoord* waardoor binnen de Hervormde kerk te Santpoort een splitsing ontstond. Deze afsplitsing "De Hervormde Evangelisatie vereniging, ook wel de rechtzinnige genoemd" kwam in het laatst van de 19^e bijeen in de opkamer van J.C. Sambeek aan de Hoofdstraat. De toeloop werd groter en men moest omzien naar een grotere locatie. Men besloot om in 1887 zelf een gebouw neer te zetten aan de Kerkweg. Dit werd het Mosterdzaadje genoemd, ook wel in die dagen bestempeld met

de naam "het kerkje van Peereboom" vernoemd naar één van de bestuursleden. Dit heeft dienstgedaan tot 1937. Het werd opnieuw te klein en werd er verhuisd naar een nieuwe kerk aan de Pastorieweg, "De Pniëlkapel". Uiteindelijk zou de Evangelisatievereniging in de jaren vijftig van de vorige eeuw weer opgaan in de Hervormde gemeente. Jacobus Cornelis overleed in 1945.

Hoofdstraat 196 met daarin het schoenmakersbedrijf en de winkel van Jacobus Cornelis van Sambeek. Foto, Beeldbank Noord Hollands Archief, Haarlem.

Na het overlijden van Anna Catharina verkocht haar man Adrianus Galema het pand in 1947 aan Willem Loendersloot. Hij kocht dit voor 4000 gulden. Hij was winkelier en woonde in Santpoort aan de Hoofdstraat 125. Sinds 1945 was het pand verhuurd aan Cornelis Nieuwstraten voor 100 gulden in de drie maanden. Van Willem is bekend dat hij getrouwd was met Margaretha Aletta Bijleveld en had twee kinderen. Na zijn overlijden ging het pand over naar zijn weduwe en de twee kinderen. Willem had aan de Hoofdstraat een warenhuis en was in 1936 al een bekend adres voor huishoudelijke artikelen. In de jaren vijftig van de vorige eeuw verkocht hij ook speelgoed. Zijn zaak was toen gevestigd in de panden Hoofdstraat met het toenmalige huisnummers 125 en 162.

Willem Loendersloot verkocht het pand in 1960 aan zijn huurder Cornelis Nieuwstraten. Toen had het pand het huidige huisnummer 168. Cornelis was getrouwd met Geertruida Booy. Voor het pand omschreven als een woonhuis met werkplaats en erf werd 5600 gulden betaald. Cornelis was schoenhersteller en pedicure. Bij de verkoop werd bepaald dat de koper de eerste 25 jaren het pand niet mocht gebruiken voor de verkoop van huishoudelijke artikelen- en of luxeartikelen. Dit op straffe van 100 gulden per week te betalen aan de verkoper.

In 1958 maakte Cornelis reclame voor zijn pedicure-inrichting, het maken van steunzolen, elastieken kousen en hoogtezoon bestraling. Hij leverde aan alle ziekenfondsen. Rond 1962 dreef hij daar een zaak waarin pedicure werd gedaan, verkoop van lederwaren en schoenreparatie. Cornelis was actief bij de Vrijwillige brandweer in Santpoort waar hij commandant was van het vrijwilligerscorps.

Pedicure - Sportmassage

Elastieken-kousen, -knie en -enkelstukken

Steunzolen, volgens gipsmodel

Levering ook voor ziekenfondsen

Corns. Nieuwstraten

Onder medisch toezicht gediplomeerd voetverzorger

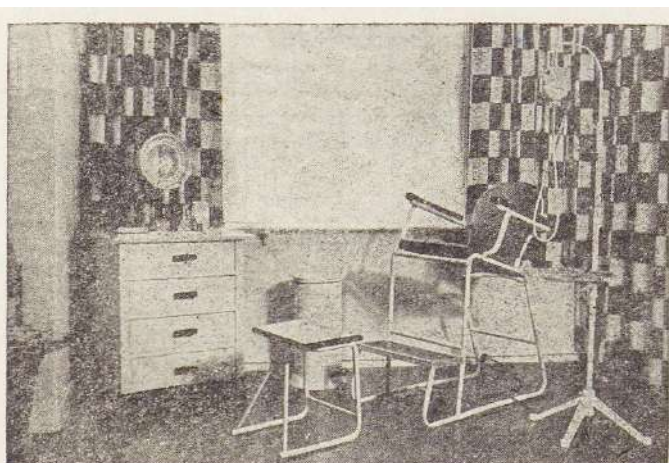
en sportmasseur (A.C.A.P. diploma's)

Hoofdstraat 168

SANTPOORT

Telefoon 8983

Reclame van Cornelis Nieuwstraten in het Weekblad Huis aan Huis van 4 mei 1952. Noord-Hollands Archief, de Krantenviewer.

PEDICURE-INRICHTING

CORNs. NIEUWSTRATEN

HOOFDSTRAAT 168, TELEF. 8983

Steunzolen naar Gipsmodel

Elastieken Kousen

Hoogtezonbestraling — Leverancier van alle Ziekenfondsen.

Reclame van Cornelis Nieuwstraten in het Weekblad Huis aan Huis van 31 januari 1958. Noord/Hollands Archief, de krantenviewer.

Tot circa 2000 is het pand 196 in bezit geweest van Cornelis Nieuwstraten. Daarna kwam het pand in bezit van Carolina Marie Stefanie van der Helm en haar partner Peter Roy Bets. Die begonnen hier een ijssalon. Zij verkochten het in 2016 door aan Theodorus Martin Caesar Haaker en Anna Maria de Beer voor 425.000 euro. In het winkelgedeelte werd een snoepwinkel met de naam 'leteke' gevestigd. De winkel heeft een interieur uit grootmoeders tijd en er wordt Oudhollands snoepgoed verkocht en snoepgoed uit onze eigentijd. De winkel werd geopend in 2021 en wordt gedreven door Anna Maria die de roepnaam Annamarie heeft.

Hiermee eindigen we het verhaal over de Herberg de Wildeman, die later een timmermanswinkel en uiteindelijk eindigde als winkelpanden en woonhuizen. Hoofdstraat 198 is een gemeentelijk monument. Nummer 196 geen gemeente monument geworden wegens het bezwaar van een vorige eigenaar.

De oostelijke kelder onder de opkamer, gezien naar de noordmuur. Recht een van de ramen in muur aan de zijde van de Hoofdstraat. Foto J. Morren, 2021.

Hoofdstraat 202 in 1987. Rond 1935 is de oude kap verwijderd en vervangen door een recht opgetrokken verdieping. Foto; Noord-Hollands archief, Haarlem, De beeldbank.

Hoofdstraat 196 t/m 200 in de jaren vijftig van de vorige eeuw. Foto; Noord-Hollands archief, Haarlem, De beeldbank.

Met dank aan:

*Theodorus Martin Haaker en Annamarie de Beer, Santpoort-Noord.
Maja Visbeen-Nol, Santpoort-Noord.
A.H. van Staden en C.C. Nanne, Santpoort-Noord.*

Bronvermelding

- NHA. ORA Velsen, inv. nr. 241r en inv. nr. 971 fo. 27r
- NHA. Ambachtsbestuur van Velsen, Verpondingen Velsen, inv. nr. 115 fo. 109, inv. nr. 116 fo. 75 en inv. nr. 117 fo. 88r.
- NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 971 fo. 27r.
- NHA. Ambachtsbestuur Velsen, Verpondingen Velsen, inv. nr. 117 fo. 88.
- Aar Joke van der en Rolle Siebe, Santpoort, Twee dorpen in de schaduw van Brederode, Haarlem 1991
- NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 53v.
- NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 972 fo. 142r.
- NHA. Ambachtsbestuur Velsen, Verpondingen Velsen, inv. nr. 118 fo. 61.
- NHA. ORA. Velsen, inv. nr. 973 fo. 14v.
- NHA. Ambachtsbestuur Velsen, Verpondingen Velsen, inv. nr. 119, geen fo. nr.
- NHA. Notarieel Archief Velsen, inv. nr. 22 akte 86, 89 en 90.
- NHA. Oprechte Haarlemsche Courant, 27-10-1821 en 13-11-1821.
- Website; Open Archieven.
- NHA. Notarieel Archief Velsen, inv. nr. 26 akte 41 eb 43.

- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 7728 akte 53.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 68 en 866.
- NHA. Kadaster, Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel 1832.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 866.
- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 8168 akte 63 en inv. nr. 8227 akte 79.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 2632, 2870 en 2889.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 2878.
- NHA. Kadastrale veldtekeningen.
- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 8478 akte 46.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 2772 en 3774.
- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 9327 akte 43.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 2872, 3774, 7860 en 8358.
- Informatie van Maja Visbeen-Nol, Santpoort.
- Diekstra Jos, Van kruidenier tot kledingzaak, De Zandpoort, leden bulletin Stichting Santpoort, 2008, blz. 16.
- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 8464 akte 78.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 2872 en 3727.
- NHA. Kranten viewer, IJmuider Courant 12-5-1939.
- NHA. Adresboeken Velsen, 1930, 1933, 1952, 1959, 1962, 1965, 1968 en 1973.
- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 8464 akte 92 en inv. nr. 9836 akte 67.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 3727 deel 3, 10303 en 11948.
- NHA. Kranten viewer, weekblad Huis aan Huis, 3-7-1959, 7-8-1959, 31-12-1959 en 11-9-1954.
- NHA. Adresboeken Velsen, 1930, 1933, 1959, 1962, 1965, 1968 en 1973.
- Informatie van Maja Visbeen-Nol, Santpoort-Noord en A.H. van Staden en C.C. Nanne, Santpoort-Noord.
- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 30 akte 18.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 71 en 349.
- NHA. Notarieel Archief Velsen, inv. nr. 65 akte 76.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 349.
- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 7888 akte 71.
- HA. Kadaster Velsen, art. 1396.
- NHA. Hyp. 4, inv. nr. 8689 akte 14.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 4775.
- NHA. Kranten viewer, IJmuider Courant 31-12-1935, 31-12-1936, 24-1-1952 en 1-3-1956. Weekblad Huis aan Huis, 4-1-1935 en 15-11-1935.
- NHA. Adresboeken Velsen, 1930, 1933, 1959.
- NHA. Hyp. 4, inv. Nr. 9288 akte 116.
- NHA. Kadaster Velsen, art. 7786.
- NHA. Kranten viewer, IJmuider Courant 1-3-1956.
- NHA. Adresboeken Velsen, 1962, 1965, 1968 en 1993.
- IJmuider Courant 15-5-2021.
- Weekblad de Jutter/Hofgeest, 29-4-2021.
- Informatie van Theodorus Martin Haaker en Anna Maria Beer, Santpoort-Noord

